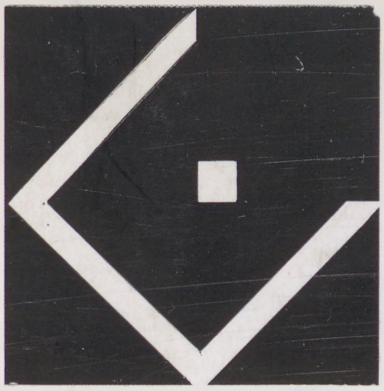

épület
zománc
1970

---

building
enamel
1970

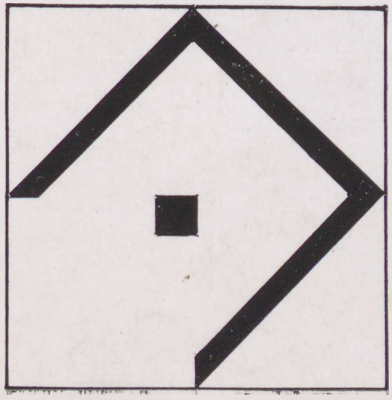

Z

A PÉCSI KÉPZŐMŰVÉSZETI STUDIÓ ÉPÜLETZOMÁNC MUNKÁI

PÉCS
PÉCSVÁRAD
1970—1971

A valóság képe, következésképpen a valóságról alkotott képzetek éppen úgy megváltoztak, mint ahogyan a szépség korábban mitikus fogalmi bizonytalanságai az objektivitás sodrában eltűnnek.

Az új közösségi műfaj kialakításában szükségszerű egy új szellemi magatartás jelentkezése. Fel kell ismerni, hogy a konkrét jelentésű tárgyi világban gyökerező emberi viszonyok, és a gyakorlat kettősfedezékében áthidalhatatlan a viszonyok és a pszichikum kettőssége, hacsak a megismerés receptív sémáiból indul ki a művészet. Teljes, korszerű és konkrét gyakorlat esztétikai érvényességét kell létrehozni ahhoz, hogy a műben megjelenjen a kor, amely annak szerves alkotórészévé is képes válni, s evvel teremtett valóságot hoz létre. Ez a „második valóság" nem húzódik leányszobák falaira, hanem utcán, tereken, erdőben – társulva a legősibb emberi gyakorlattal, az építéssel – hagy jeleket. Az emberi életmódok színpadán megjelenő történeti, emberi igazság a társadalmi és tudományos kíváncsiságból alkot mértéket. Ez a mérték mentes a romantikus teremtés-helyzet koloncaitól, lényegretörekvő és lényeget láttató.

Evvel az eltökéltséggel dolgozik a Stúdió. Jó minőségű zománcfalakat hoztak létre, igyekeztek a legkevesebbet improvizálni. Nagy felületeket készítettek 1970 nyarán is. A Pécsi Ipari Vásár területén farost-intarziákat és zománc-térelemeket építettek természeti környezetben. Év közben az információszerzés mellett a legnagyobb gondot a tennivalók elméleti kimunkálása, a képzőművészeti műveltség továbbfejlesztése jelentette. Így tisztázódott, hogy a zománc táblakép-jelleggel való felhasználása csak kiindulás lehet.

A Stúdió környezetet akar létrehozni, amelyben az ember önmaga alkotta jelekkel érteti meg, hogy eljutott a természettel egyenrangú alkotás közelébe, hogy az organikus és alkotott világ összefüggései szükségszerűek és feloldhatatlanok, mint ahogyan ezt a műszaki tudományok már korábban bizonyították.

A burnótszelence és a hattyúnyakon billegő medál élveteg pózokban díszelgő zománcfigurái csak emlékeztetnek egy korra, melyet azért magunkban hordunk. Ez azonban nem lehet mértéke az újonnan létrejött alkotásoknak.

Az a modern művészet, amely filmben, zenében, táncban és képzőművészetben teljeset produkál e században: egyszerre demisztifikáló és forradalmi. Mert elvezet a valóságról alkotott elképzelések és előítéletek birodalmából magának a valóságnak a birodalmába.

Ebben az esztétikussá alakított tárgyiságban, a valódi művészetben szembe kerül az ember azzal a világgal, melyet pólusai távolsága miatt szinte képtelen érzékelni.

A megismerés évezredes alapformáiból ízülő, funkcióhoz optimálisan igazodó zománcfelület annyiban fejezi ki a világot, amennyiben azt alakítani képes; és amennyiben alakítja; úgy a valóság aktuális igazságáról szól.

Kifejeződik benne az alkotónak természethez, a termelési technológiához való viszonya, a cselekvési szabadság mértéke, mindaz, ami bármely más korszerű alkotásban is megnyilvánul.

Lehet, hogy a szépség szemléletében beállott egy olyan változás, amely minőségileg más, mint a történeti koroké?

Az IGEN és a NEM esetében is egyértelmű a művész feladata. Még akkor is, ha a technika és művészet kapcsolata olykor kétségbeejti az esztétikusokat. A fejlődést csak a teljes valóság ismeretében szolgálhatja a művész, „tudománya" éppen annyi ismeretet és tehetséget követel, mint a tudomány bármely területe. Természetes emberi törekvés a múltat meghaladni az élet minden területén. A törvények felismerésében és morálisan tiszta vállalásában sok művész mutatott példát. A jobbra-balra igazolható teóriákat, körmönfont okoskodást szeretné elkerülni a Stúdió. Feladatát a környezet mai állapotának várakozása hívta életre. A lakótelepek beton-szürkesége, a kertitörpegyártás bővített újratermelése, az a furcsa aszkézis, mellyel az emberek képtelenek szépségről alkotott képzeteiket az évszázados beidegződéseken kívül mással is gazdagítani; nyugtalanítják „az adott világ varázsainak mérnökét".

Ezért tevékenységét a beteg gócok felé irányítja, azáltal tárja fel a dolgok értelmét, hogy kifejleszti a dolgok iránti érzékeket, melyeket szinte elvesztettünk . . .

AKNAI TAMÁS

In a complex atmosphere with supersonic jets, scaling mortar, decayed castles, gasping vegetation, modern architecture spreading in separate areas, there is no question about the task of an artist.

The obvious connections between technology and art has sometimes been looked upon with despair by estheticians, who could see much less guidance in looking ahead than in reasoning backwards. In the age of technology, however, the tone of rejecting new ideas is fading away slowly. Although the impressionism of melancholic receptivity have survived, an idea, having been vigorous since the advent of art and craft style, and strengthened during the so called constructivist movement, creates works of art of revolutionary strength never seen before.

Fine arts in modern times have sought forms of expression corresponding to the present state of artistic knowledge. So among its aims are to build characteristics of technical civilization, that of modern way of life and all of our enviromental needs into a new humanistic dimension.

According to this purpose, the Studió of Pécs in its activities is constantly seeking the artistic solutions which are based on the thousand year's canons of enamel-craftsmenship with a broader scale of variety than the perspectives of present day industrial serial production.

The creative practice has the feature of aiming at the most important, the essence of the art without the burdens inherent in the romantic style.

Scientific and artistic learning being more and more close to one another, directly compose their esthetic laws, the criteria of harmony perceived visually. Though having been created in support of a certain program, uncertainities in choice always guarantee the special tone of these works of art. Snow flakes, harmony of organic growth are examples of this relationship between science and art, and indicate a justification of human artistic practice. Even those, who are not aware of these laws, are directed by them. The historical and human truth of wings changed into glittering magic from the scenes of human ways of life, make standard from the social and scientific curiosity.

At the same time, this curiosity offers optimistic presents and complex plasticity for the streets and squares, and gives gay signs in hills and forests.

The functional pressures of enamel-works of art demand two concordant dimensions, namely the colourful brightness and a certain monumental jewel-like character. An ugly, hideous enviromment can be made into a nice one by an appropriately chosen mural enamel – surface at the one hand, and a well consructed, fine architecture may be improved to a complex, excited one by using enamel technique, at the other hand.

The Studio of Pécs intend to contribute in producing an environment, where one is able to express with a language of signs invented by oneself, the possibility of reaching a kind of creativeness parallel to that of the nature. This capability of art in turn is an evidence of the inevitable and essential interrelationship existing between natural and arteficial world. To satisfy the very needs, the human practice has already produced works of art, which due to the laws of these needs serve our world.

But our senses too very often convey these intricate mechanisms rather deceitfully, and instead of wonder, disgust is brought about by them. The question arises, whether is there any change of this kind in our view on beauty as well? The task of artist is unequivocal, let the answer be either „YES" or „NO". Progress in the development of arts can be promoted by anyone, who being aware of the whole reality, has gift and courage to take the responsibility of the laws without any hesitation. It should be crystal clear for him that the natural social consequencies of division of labour in general can be solved only by him with democratism, frankness and by morally taking the responsibility of new inventions proclaimed by the first members of the „avantgarde" movement.

This is a service based on the active cooperation with the outstanding ideas of architecture and town-planning to the society. The first results of the Studio realised so far, have fulfilled our hopes. Technical knowledge, international orientation and responsibility expressed in the work of the Studio reveals the essence of things, and tend to develop our senses and comprehension to recognise and understand some facts and things presently almost forgotten.

Thomas Aknai

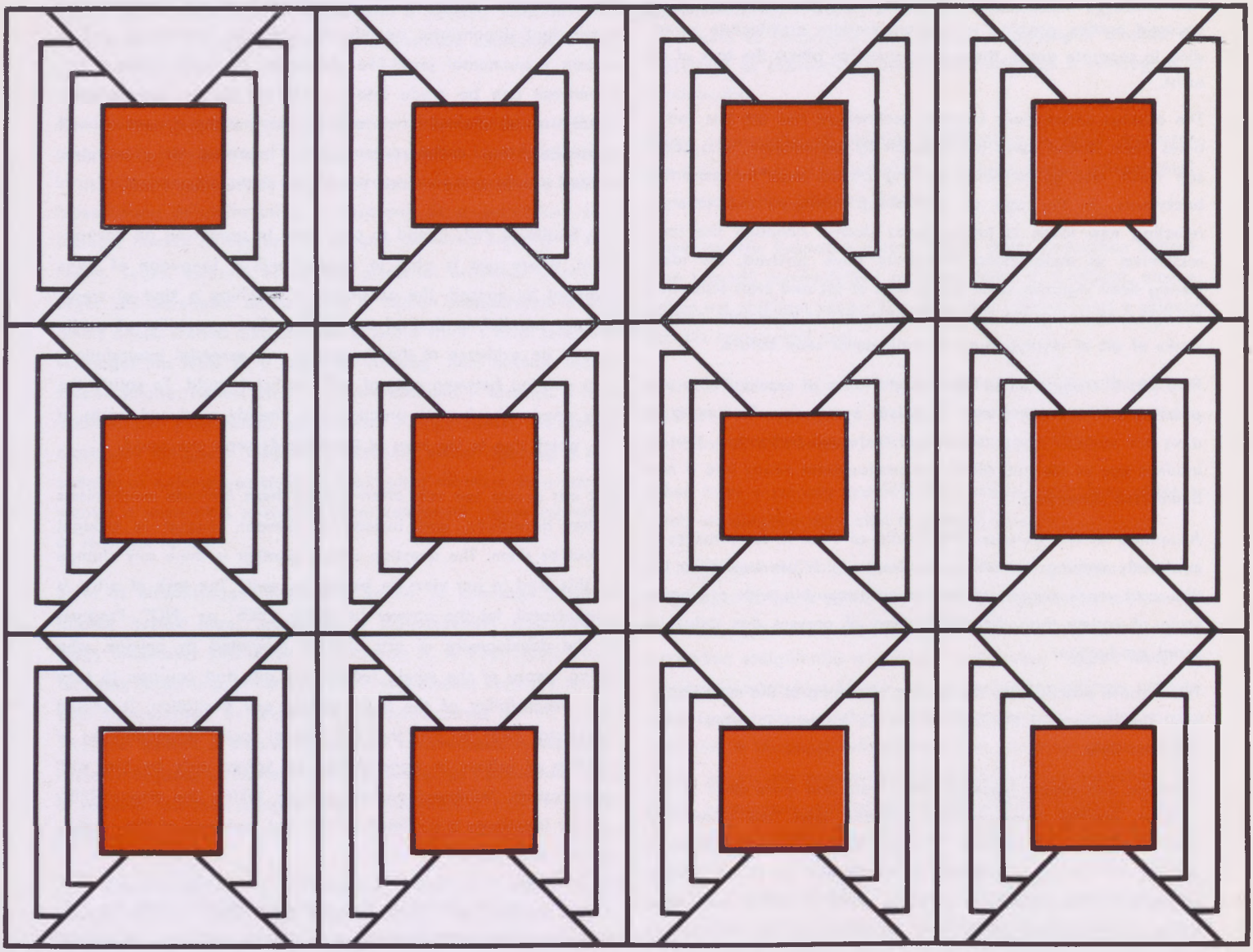

BAK IMRE

1939-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolát 1963-ban végezte. Tanulmányúton járt a Szovjetunióban, Csehszlovákiában, Lengyelországban, Nyugat-Németországban, Bulgáriában, Törökországban, Franciaországban, Olaszországban, Angliában. Kiállítások: 1966. „Stúdió 66" Budapest – 1968. Fiatal modern művészek, Iparterv, Budapest; „Stúdió 58–68" Budapest; Galérie Müller, Stuttgart, NSZK; „Kunstmarkt 68" Köln, NSZK; Vásárhelyi Kollégium, Budapest; – 1969. KFKI, Budapest; Konkretisták Karlovy-Vary, Csehszlovákia; Fiatal modern művészek, Iparterv, Budapest; Nemzetközi Grafikai Biennálé, Ljubjana, Jugoszlávia; (a zsüri különdíja) – 1970. Fényes Adolf terem, Budapest; Hat magyar festő, Oldenburg, NSZK; Mozgás '70, Pécs; Nemzetközi Grafikai Biennálé, Krakkó, Lengyelország; Nemzetközi Grafikai Biennálé, Rijeka, Jugoszlávia; Modern magyar művészek, Poznan, Lengyelország; Patronat Dibuix Joan Miro, Barcelona, Spanyolország – 1971. Öt fiatal magyar művész, Wildeshausen, NSZK.

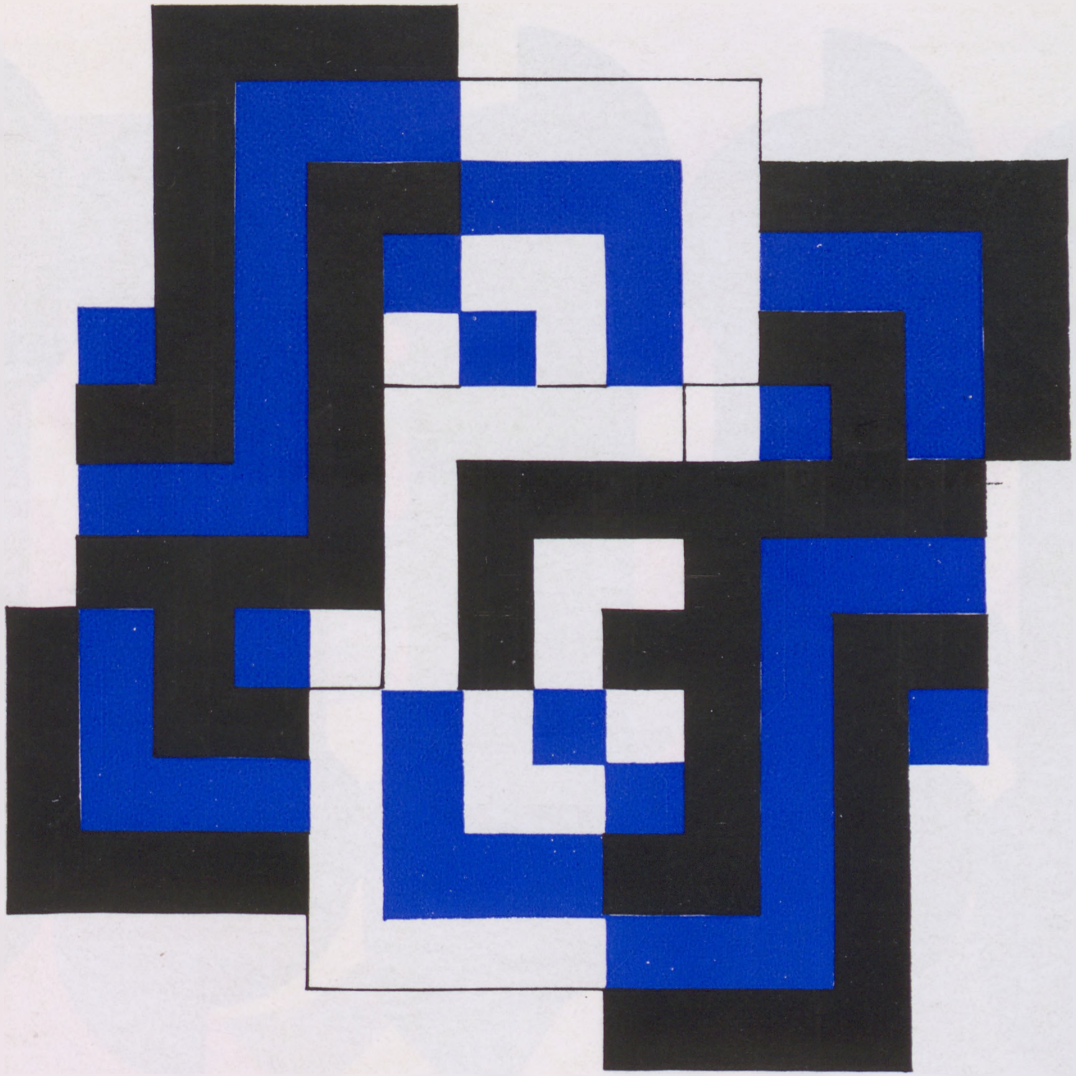

FAJÓ JÁNOS

1937-ben született Orosházán, Iparművészeti Főiskolát végzett. Tanulmányúton járt: Szovjetunió, Egyiptom, Ausztria, Svájc, Franciaország, Anglia, NSZK. Kiállítások: 1962. IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás, Műcsarnok, Budapest; – 1963. Fiatalok IV. Kiállítása, Ernst Múzeum, Budapest, – 1964. Fiatalok V. Kiállítása, Ernst Múzeum, Budapest; Dolgozó Emberek Között, Ernst Múzeum Budapest; Stúdió, Zágráb és Belgrád, Jugoszlávia; – 1965. Új törekvések a Murális Művészetben, Építőművészek Szövetsége, Budapest; II. Lipcsei Könyvművészeti Kiállítás, NDK; Grafikai Biennálé, Miskolc; X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás, Műcsarnok, Budapest; Balatoni Nyári Tárlat, Keszthely; – 1967. Grafikai Biennálé Miskolc; – 1968. Fényes Adolf-terem (önálló), In memoriam Kassák, Székesfehérvár; Csabai Festők Jubileumi Kiállítása, Munkácsy Múzeum, Békéscsaba; Stúdió 1958–1968. Műcsarnok, Budapest; – 1969. Galery Mladosy, Varsó; Lengyelország; In memoriam Kassák, Debrecen; Art Hongoise Műcsarnok, Budapest, Kortársaink, Fészek Klub, Budapest; – 1970. Mozgás '70, Pécs; Fészek Klub, Budapest.

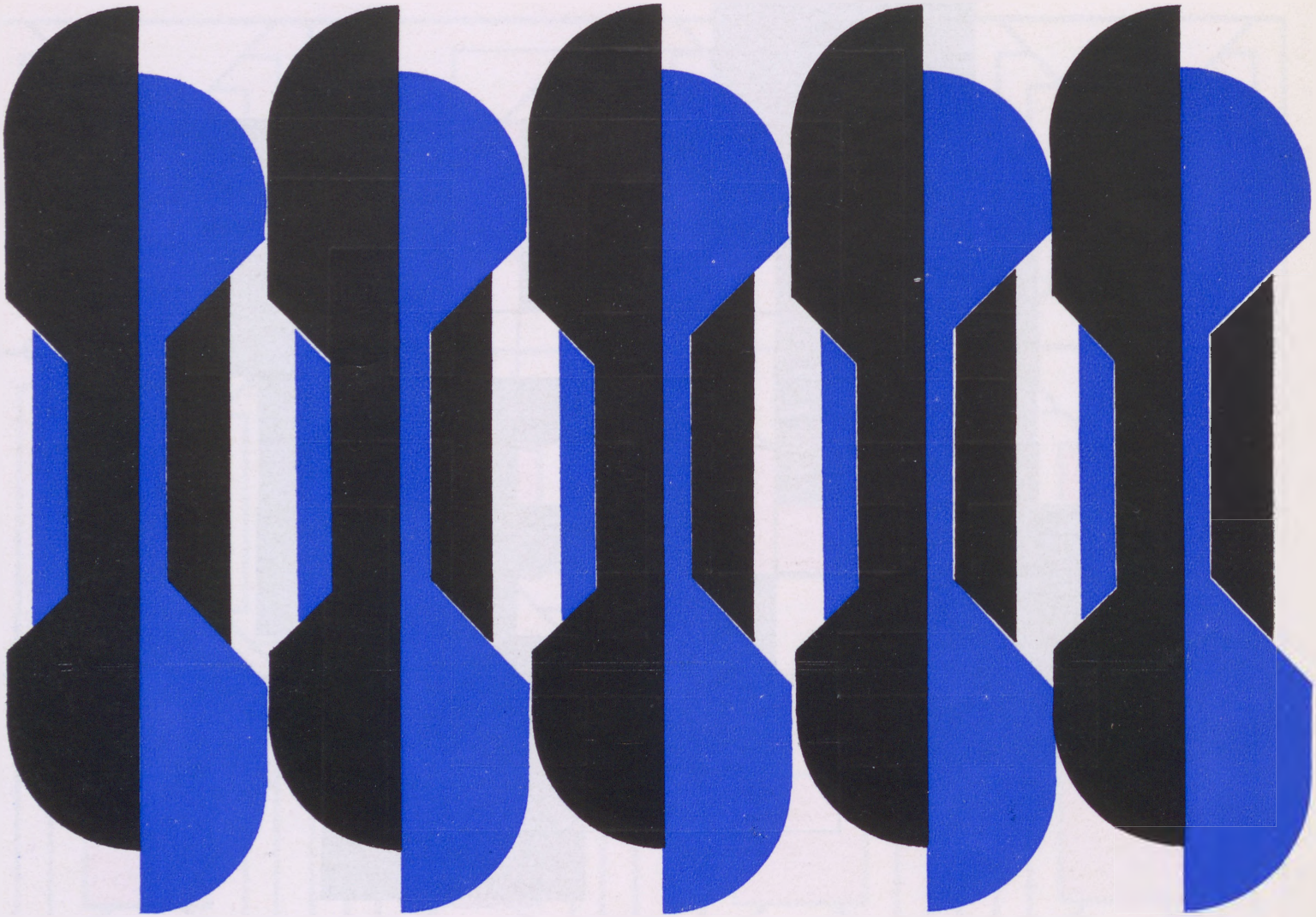

FICZEK FERENC

1947-ben született Pécsett. A Pécsi Művészeti Gimnáziumban érettségizett 1965-ben. Tanárképző főiskolai hallgató Pécsett. Tanulmányúton járt Jugoszláviában és Csehszlovákiában. Kiállítások: 1967. Képzőművész Körök VII. Országos kiállítása, Szeged – 1968. Pécsváradi Ifjúsági Klub – 1969. Képzőművész körök VIII. Országos kiállítása, Debrecen; Zwickaui Bányász-kiállítás, NDK; Fiatal Művészek Klubja, Budapest; – 1970. Iparművészeti Stúdió kiállítása, Pécs; Fiatal Művészek Klubja, Budapest; Műszaki Egyetem Vásárhelyi Pál Kollégiuma, Budapest; Miskolci Galéria; Pécsi Ipari Vásár; Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár baranyai pavilon; Tokaji Múzeum; Járási Könyvtár, Szigetvár.

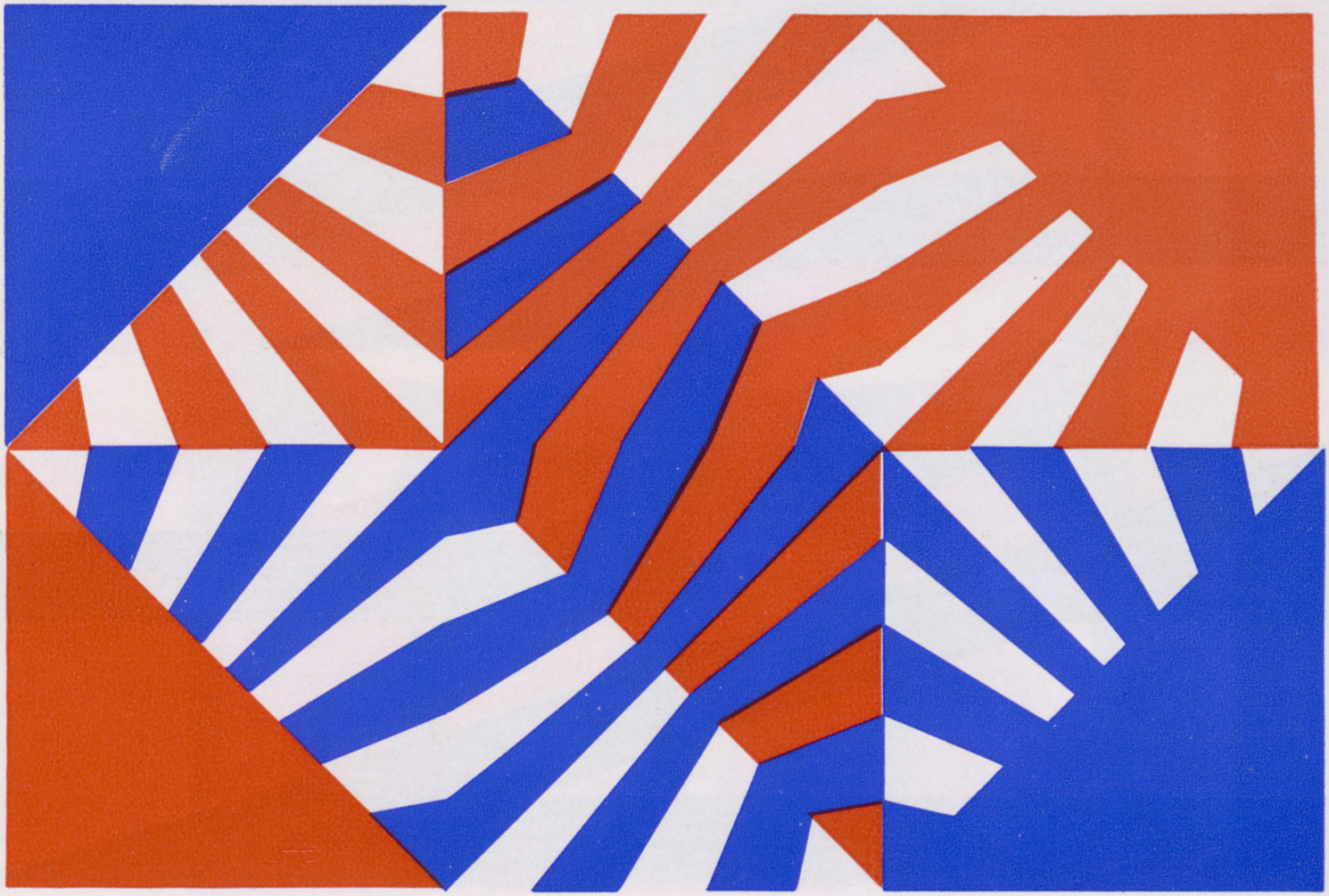

HALÁSZ KÁROLY

1946-ban született Pakson. A Pécsi Művészeti Gimnáziumban érettségizett 1965-ben. A Mecseki Ércbánya Vállalat dekoratőre. Kiállítások: 1967. Képzőművész körök VII. Országos Kiállítása, Szeged – 1968. Ércbánya Vállalat KISZ-klubja, Pécs – 1969. Képzőművész körök VIII. Országos kiállítása, Debrecen; Országos Bányász-kiállítás, Pécs; Zwickaui Bányász-kiállítás, NDK; Fiatal Művészek Klubja, Budapest – 1970. Iparművészeti Stúdió kiállítása, Pécs; Műszaki Egyetem Vásárhelyi Pál Kollégiuma, Budapest; Egyéni kiállítás, Paks; Miskolci Galéria; Pécsi Ipari Vásár; Tokaji Múzeum; Szigetvári Járási Könyvtár; – 1971. Kis-Galéria, Pécs.

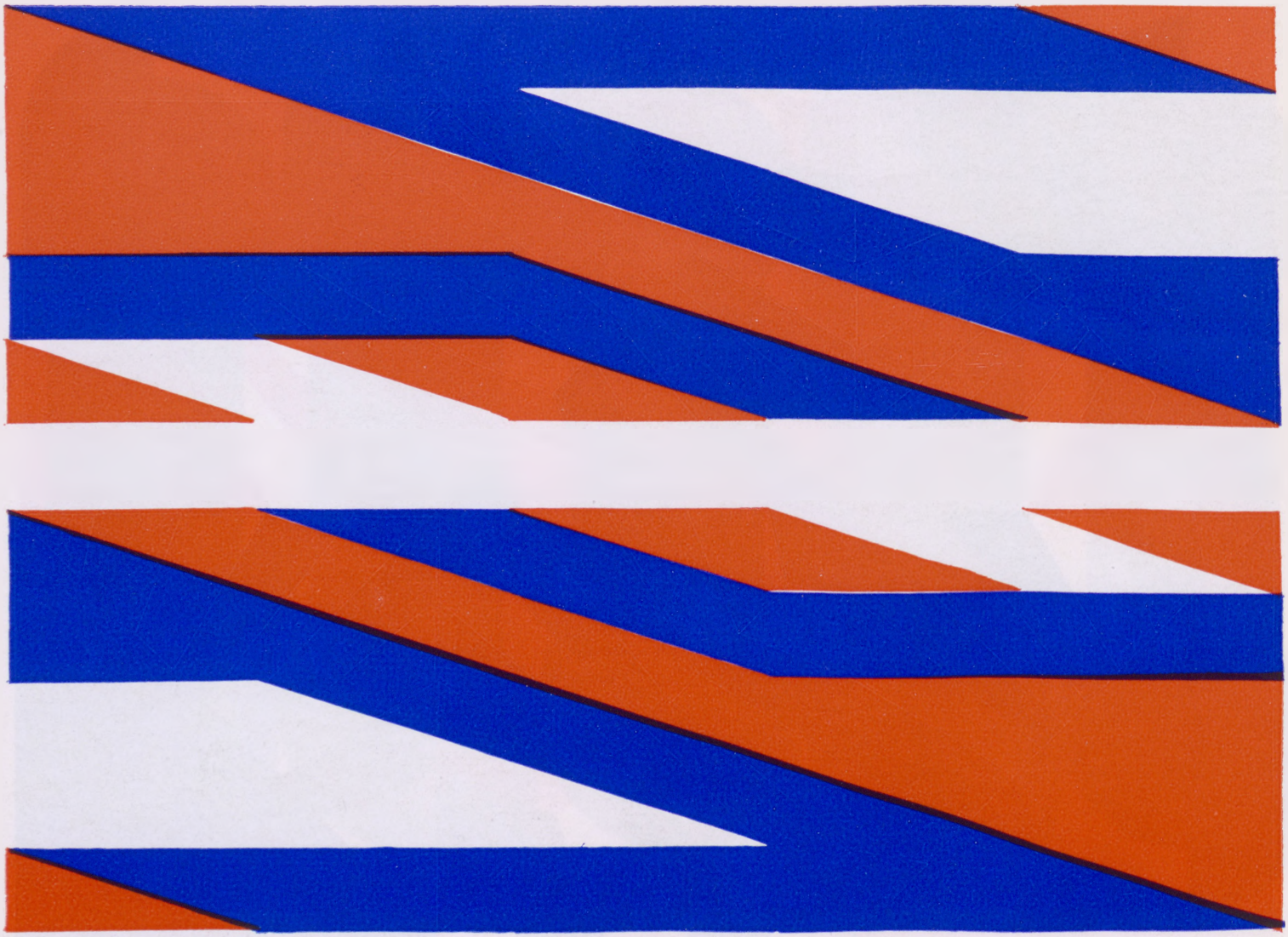

KISMÁNYOKY KÁROLY

1943-ban született Pécsett. A Művészeti Gimnáziumban 1962-ben érettségizett. A Tanárképző Főiskolát 1969-ben végezte. Művészeti előadó. Tanulmányutak: Lengyelország, Csehszlovákia, Románia, Bulgária, Jugoszlávia. Kiállítások: 1965. Pécs-baranyai Képtár, Siklós – 1967. Képzőművészeti körök VII. Országos Kiállítása, Szeged; – 1969. A Tanácsköztársaság 50. évfordulójára rendezett képzőművészeti kiállítás, Pécs; Fiatal Művészek Klubja, Budapest; Képzőművész körök VIII. Országos kiállítása, Debrecen; Zwickaui Bányász-kiállítás, NDK – 1970. Iparművészeti Stúdió, Pécs; Műszaki Egyetem Vásárhelyi Pál Kollégiuma, Budapest; Felszabadulásunk 25. évfordulójára rendezett képzőművészeti kiállítás, Pécs; Miskolci Galéria; Pécsi Ipari Vásár; Tokaji Múzeum; Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár baranyai pavilon; Szigetvári Járási Könyvtár.

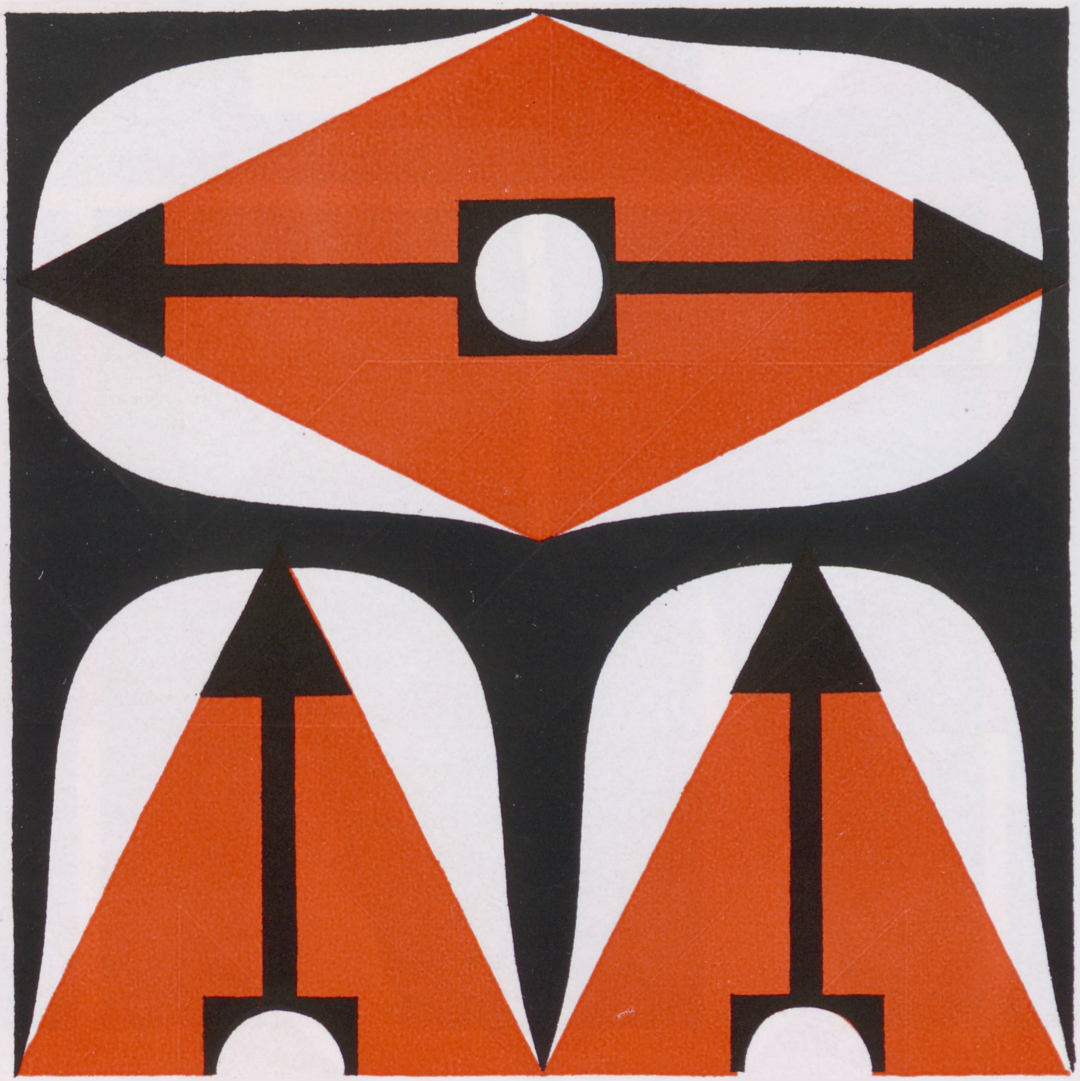

LANTOS FERENC

1929-ben született Pécsett. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Tanulmányúton Jugoszláviában járt. Kiállítások: 1952-től minden Dél-dunántúli Területi kiállításon szerepelt, – 1954. Vidéki Képzőművészek Országos Kiállítása, Budapest – 1957., 1961., 1962., 1963. JPM, Pécs – 1959. Tavaszi Tárlat, Pécs. – 1966. Pécsi grafikusok, Dürer-terem, Budapest; Dél-dunántúli művészek, Eszék, Jugoszlávia – 1967. Műszaki Egyetem Bercsényi Kollégiuma, Budapest; Dél-dunántúli grafikai kiállítás, Eszék–Vinkovci, Jugoszlávia; Balatoni Nyári Tárlat, Keszthely – 1968. Magyar Zománcművészeti kiállítás, Collegium Hungaricum, Bécs, Ausztria; Épületzománc, Bonyhád–Pécs – 1969. Tanácsköztársasági jubileumi kiállítás, Pécs; Pécs-baranyai képzőművészek, MNG, Budapest; Dél-dunántúli iparművészeti kiállítás, Eszék, Jugoszlávia; Szürenon II., Budapest; Kortársaink, Budapest; Dél-dunántúli építészeti kiállítás, Pécs–Budapest; Országos Zománcművészeti Kiállítás, Salgótarján – 1970. Iparművészeti Stúdió kiállítása, Pécs; Mozgás '70., Pécs; Egyéni kiállítás, Pécs; Miskolci Galéria, Pécsi Ipari Vásár; Tokaji Múzeum; Balatonboglári kápolnatárlat; Modern magyar művészek, Poznan, Lengyelország.

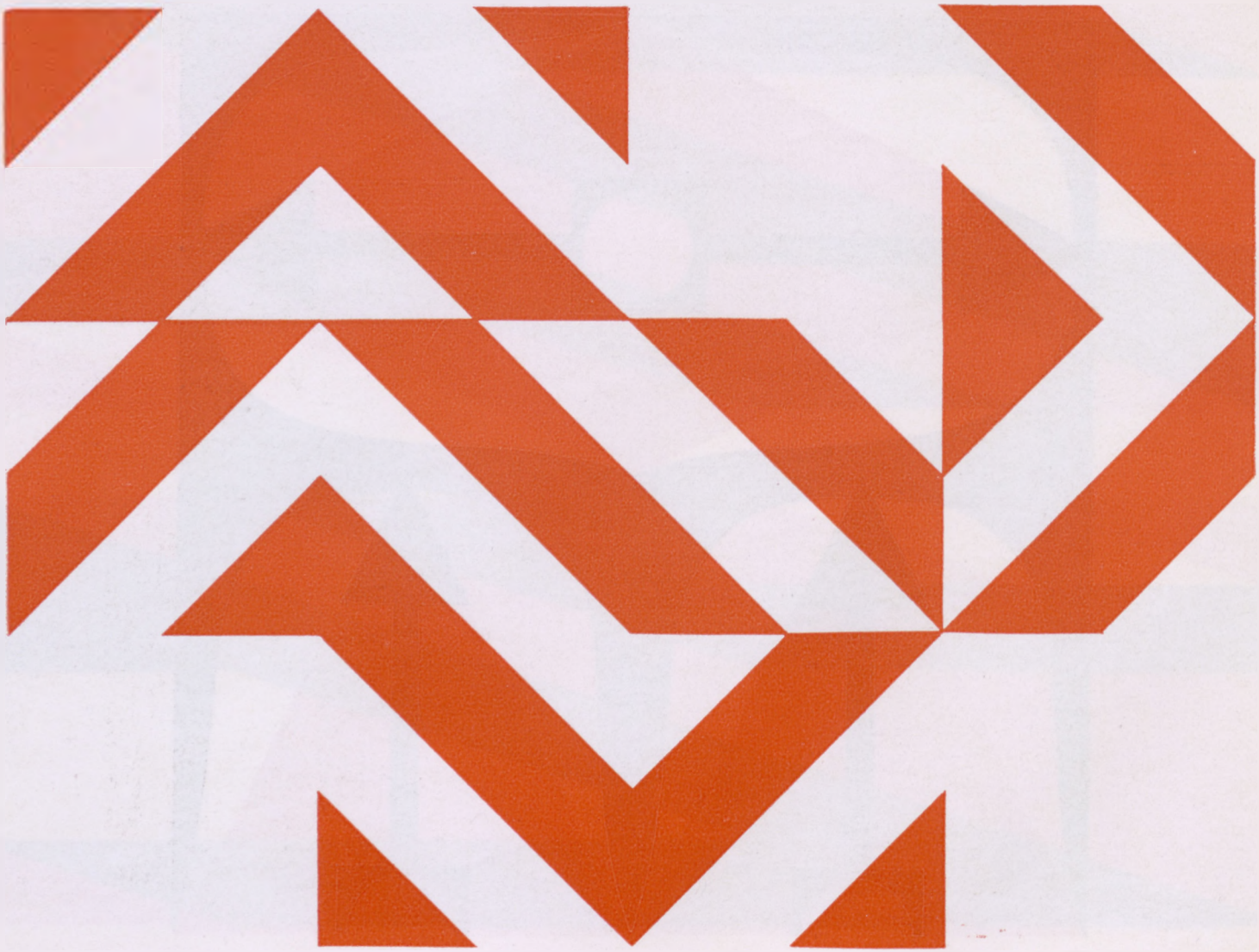

PINCZEHELYI SÁNDOR

1946-ban született Szigetváron. A Pécsi Művészeti Gimnáziumban érettségizett 1964-ben. A Tanárképző Főiskolát 1970-ben fejezte be. Grafikai restaurátor. Tanulmányúton Csehszlovákiában, Lengyelországban, Bulgáriában, Romániában járt. Kiállítások: 1966. FEK, Pécs; – 1969. Tanácsköztársasági jubileumi kiállítás, Pécs; Képzőművészeti körök VIII. Országos kiállítása, Debrecen; Zwickaui Bányász-kiállítás, NDK; – 1970. Iparművészeti Stúdió kiállítása, Pécs; Műszaki Egyetem Vásárhelyi Pál Kollégiuma, Budapest; Miskolci Galéria; Pécsi Ipari Vásár; Tokaji Múzeum; Szigetvári Járási Könyvtár; – 1971. Kis-Galéria, Pécs.

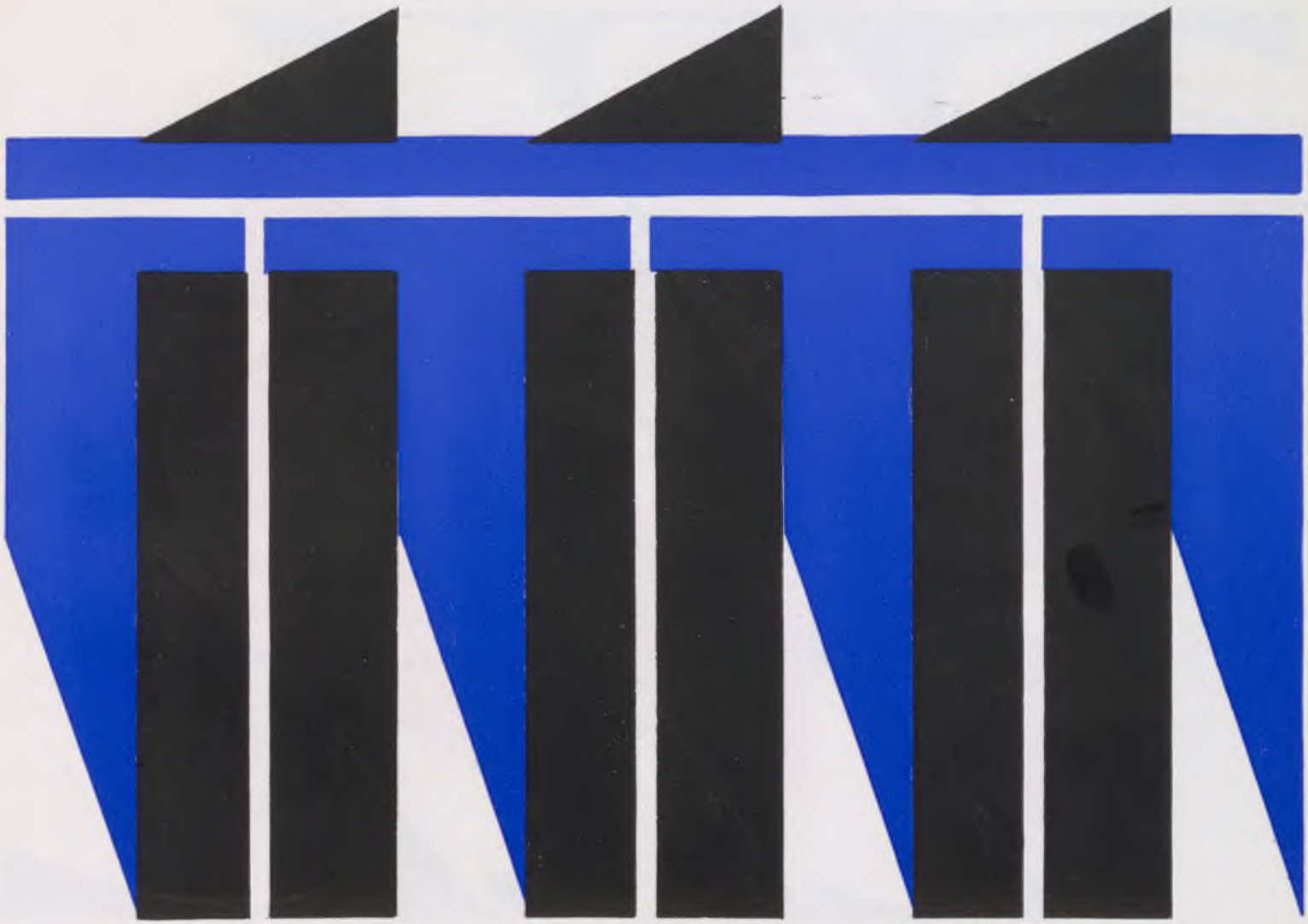

SZELÉNYI LAJOS

1944-ben született Kölpényben. 1962-ben érettségizett a Pécsi Művészeti Gimnáziumban. A szombathelyi Tanítóképző Intézetben végzett 1966-ban. Művészeti előadó. Tanulmányúton Romániában és Bulgáriában járt. Kiállítások: 1969. Tanácsköztársasági jubileumi kiállítás, Pécs; Képzőművész körök VIII. Országos kiállítása, Debrecen; Zwickaui Bányász-kiállítás; – 1970. Iparművészeti Stúdió, Pécs; Műszaki Egyetem Vásárhelyi Pál Kollégiuma, Budapest; Miskolci Galéria; Tokaji Múzeum; Szigetvári Járási Könyvtár.

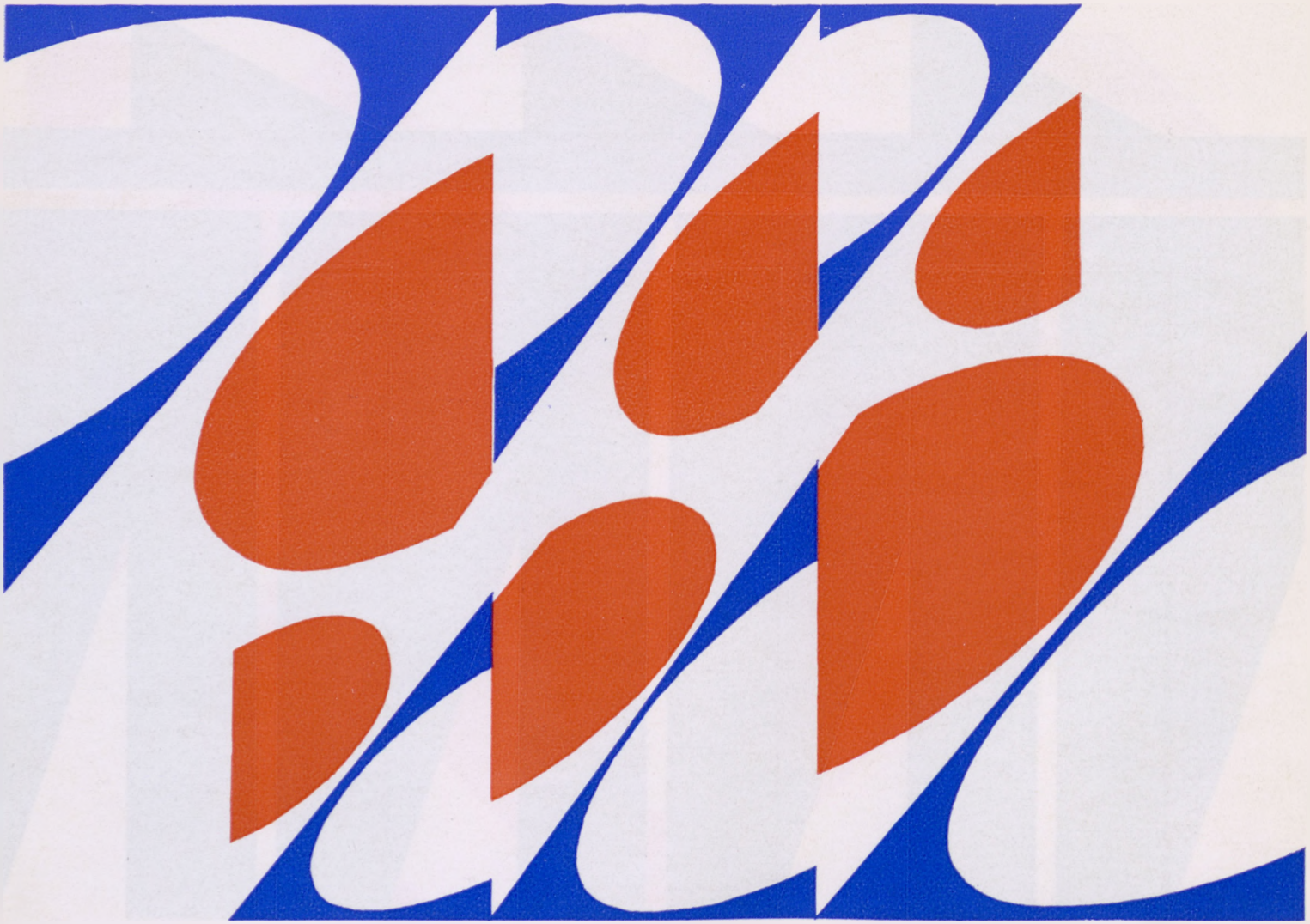

SZIJÁRTÓ KÁLMÁN

1946-ban született Szigetváron, ugyanitt érettségizett 1964-ben. Tanárképző főiskolai hallgató Pécsett. Tanulmányúton Csehszlovákiában járt. Kiállítások: 1967. Képzőművész körök VII. Országos kiállítása, Szeged; – 1969. Képzőművész körök VIII. Országos Kiállítása, Debrecen – 1970. Iparművészeti Stúdió kiállítása, Pécs; Műszaki Egyetem Vásárhelyi Pál Kollégiuma, Budapest; Miskolci Galéria; Tokaji Múzeum; Szigetvári Járási Könyvtár.

A felsorolt munkák a Pécs városi Tanács, a Baranya megyei Tanács, a pécsi Doktor Sándor Művelődési Központ, a Pécsváradi Művelődési Központ anyagi támogatásával a ZIM bonyhádi gyáregységében 1970. augusztus 10-től 20-ig készültek.

BAK IMRE

135x180 cm

FAJÓ JÁNOS

155x150 cm

FICZEK FERENC

90x180 cm
90x 45 cm
195x 50 cm
45x 45 cm
45x 45 cm
90x 45 cm

HALÁSZ KÁROLY

90x90 cm
90x90 cm
90x90 cm
90x90 cm
120x60 cm
120x60 cm
120x60 cm
80x60 cm

KISMÁNYOKY KÁROLY

90x90 cm
225x90 cm
195x50 cm
195x50 cm
195x50 cm

LANTOS FERENC

8 db 200x200 cm
90x270 cm

PINCZEHELYI SÁNDOR

90x 90 cm
180x120 cm
45x135 cm

SZELÉNYI LAJOS

135x 90 cm
90x135 cm
45x 90 cm

SZIJÁRTÓ KÁLMÁN

135x90 cm
135x90 cm
45x90 cm
45x45 cm
195x50 cm

A PÉCSI KÉPZŐMŰVÉSZETI STÚDIÓRÓL MEGJELENT FONTOSABB ÍRÁSOK:

ROMVÁRY FERENC: Képzőművészeti kiállítások az évforduló jegyében. Dunántúli Napló. 1969. márc. 30.

HALLAMA ERZSÉBET: Zománcképek között. Dunántúli Napló. 1969. szept. 24.

VARGA GYULA: Séta Pécs szobrai körül. 1969. okt. 16.

Kiállítás a Technika Házában; Iparművészeti Stúdió. Dunántúli Napló. 1970. jan. 10.

BÜKKÖSDI LÁSZLÓ: Az Iparművészeti Stúdió kiállítása. Dunántúli Napló. 1970. jan. 18.

DÖMÖLKI LAJOS: Zománckép, mint dísz. Lakáskultúra, 1970/I.

Cs. A.: A Pécsi Képzőművészeti Stúdió kiállítása Miskolcon. Észak-Magyarország, 1970. jún. 7.

AKNAI TAMÁS: A Pécsi Képzőművészeti Stúdió kiállítása a Miskolci Galériában. Dunántúli Napló, 1970. jún. 17.

BORBÉLY LÁSZLÓ: Rendhagyó tárlat. Napjaink, 1970. július.

AKNAI TAMÁS: Kocka, zománcfal, sugarak – képzőművészet a Pécsi Ipari Vásáron. Dunántúli Napló, 1970. július 12.

BEKE LÁSZLÓ: Pécsi jegyzetek – fiatal művészekről. Magyar Építőművészet, 1970/5.

BÜKKÖSDI LÁSZLÓ: Pécsi Iparművészeti Stúdió. Művészet, 1970. november.

A borító belső oldalán látható fotok tanulmányok az alkalmazott képzőművészet egyszerű formáinak az ember természetes és mesterséges környezetét alakító lehetőségeiről.

A Pécsi Képzőművészeti Stúdió címe:

PÉCS, JANUS PANNONIUS U. 11.

A Pécsi m. j. Városi Tanács Művelődési Osztályának és a Pécsváradi Művelődési Központnak ezúton köszönjük a katalógus megjelentetéséhez nyújtott segítségét.

F. k.: Kígyós Sándor

71-781 Pécsi Szikra Nyomda

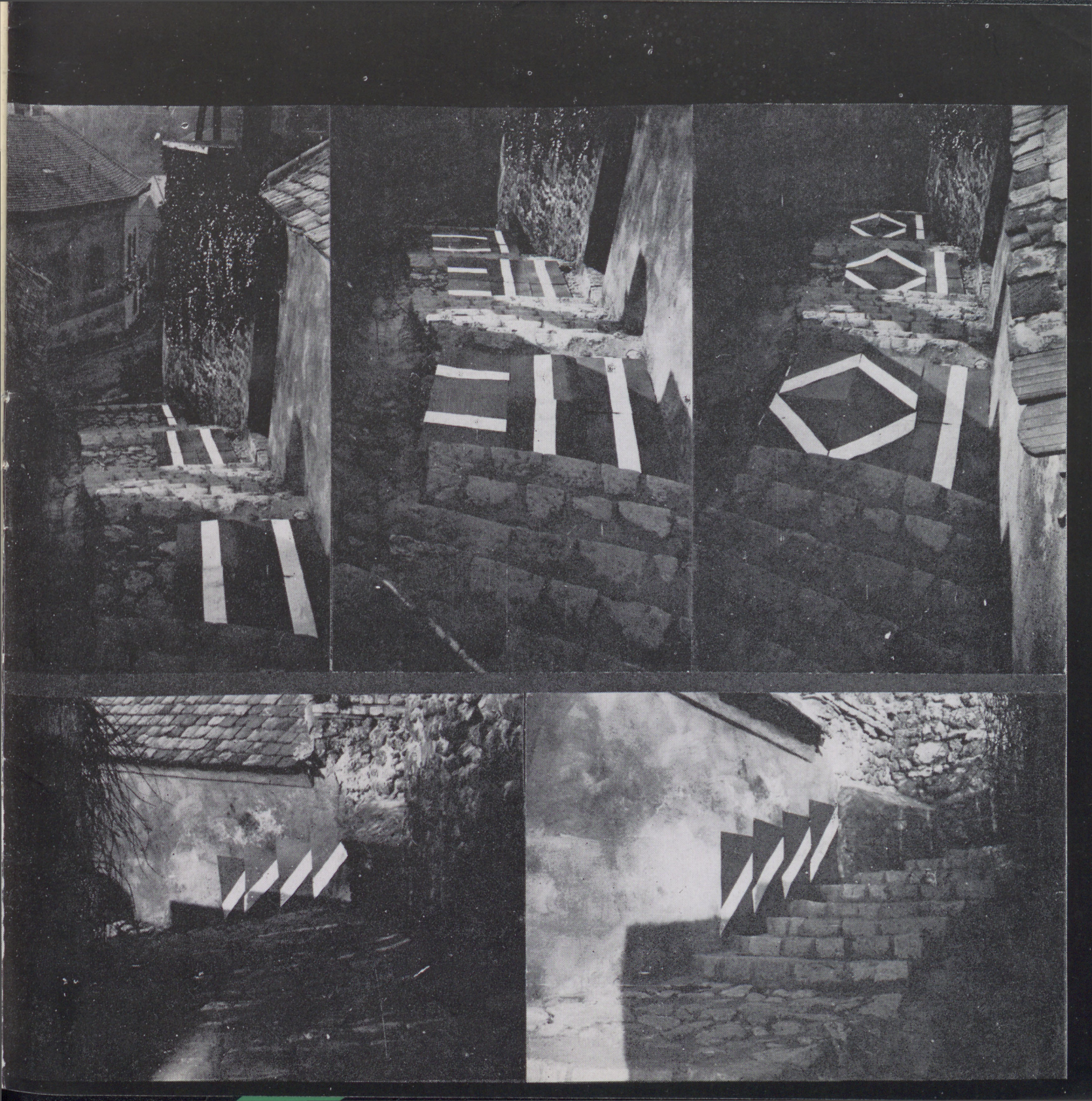

Fajó János

Aknai Tamás

Ficzek Ferenc

Halász Károly

Kismányoky Károly

Pinczehelyi Sándor

Szelényi Lajos

Szijártó Kálmán

Bak Imre

Lantos Ferenc